

VII.522.4.2016.AG

**Pan
Marek Chrzanowski
Przewodniczący Komisji
Nadzoru Finansowego**

Plac Powstańców Warszawy 1
00-030 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od obywateli, którzy na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonym Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA (Dz. U. poz. 1712, dalej jako: ustawa) zobowiązani zostali przez rozmaite instytucje finansowe do składania oświadczeń, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy, raportujące polskie instytucje finansowe mają obowiązek wystąpić do posiadacza rachunku z żądaniem przedstawienia oświadczenia, o którym mowa w ust. B części III załącznika I do Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA, podpisanej w Warszawie 7 października 2014 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1647; dalej jako: IGA). Na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy, posiadacz rachunku jest obowiązany do przedstawienia oświadczeń wskazanych w żądaniu, o którym mowa w ust. 1. Oświadczenia takie zawierają klauzulę: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, która zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Kolejne przepisy ustawy stanowią, że raportująca polska instytucja finansowa jest obowiązana do blokady rachunku finansowego, jeżeli w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (czyli do 1 grudnia 2016 r.) nie otrzymała w odniesieniu do tego rachunku wskazanego oświadczenia. Blokada rachunku finansowego, zgodnie z art. 19 ust. 7 ustawy, polega na czasowym uniemożliwieniu dysponowania i korzystania ze wszystkich wartości majątkowych zgromadzonych na rachunku finansowym, w tym również przez instytucję finansową. Powyższe przepisy oznaczają, że w grudniu 2016 r. nastąpi blokada rachunków osób, które nie dopełniły stosownych formalności.

W związku z napływem skarg do Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 8 sierpnia 2016 r. RPO zwrócił się w tej sprawie z wystąpieniem do Ministra Finansów, którego kopię przekazuję w załączeniu. Z odpowiedzi, jaką otrzymał Rzecznik w dniu 21 września 2016 r. (pismo nr SP1.8020.1.2016, kopia w załączeniu) wynika, że opisana praktyka, stosowana przez niektóre z instytucji finansowych, może być nieprawidłowa, ponieważ z przepisów ustawy - zdaniem Ministerstwa Finansów - jasno wynika, że „ostateczne określenie, czy posiadacz rachunku finansowego jest rezydentem Stanów Zjednoczonych dla celów podatkowych spoczywa na raportującej polskiej instytucji finansowej. Składane oświadczenie stanowić ma bowiem bardzo istotny, ale nie jedyny, element procedury, pozwalający raportującej polskiej instytucji finansowej na jednoznaczne określenie rezydencji posiadacza rachunku”. Minister Finansów wskazał również, że zbadanie tej kwestii wymaga dalszej weryfikacji w ramach nadzoru nad prawidłowością realizacji obowiązków wynikających z Umowy i ustawy przez raportujące polskie instytucje finansowe.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pana Przewodniczącego **z uprzejmą prośbą o informację, czy problem wskazany przez Rzecznika w wystąpieniu do Ministra Finansów jest znany Komisji Nadzoru Finansowego i czy podejmowane są w tej sprawie stosowne działania nadzorcze.**

Załącznik 2

Z poważaniem ,

Podpis na oryginale